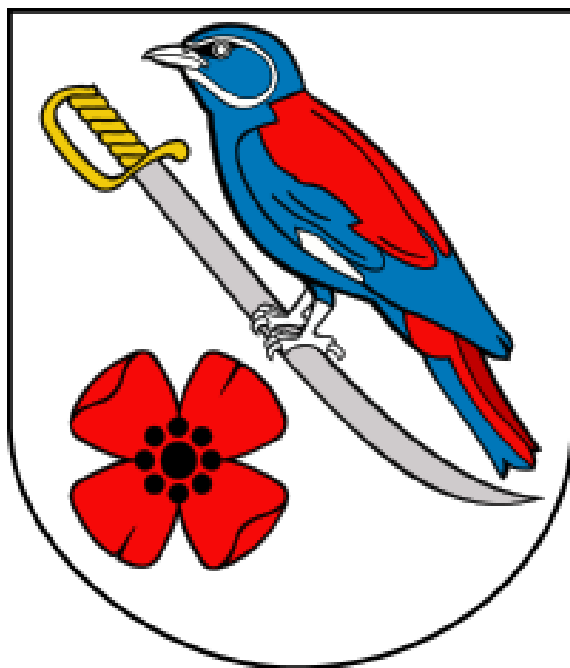

Gmina Krasne
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krasnem

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWJ
I OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYH PRZEMOCY DOMOWEJ
NA LATA 2024 -2026**

KRASNE 2024

Spis treści

Wstęp.....	2
I. Definicja i specyfika przemocy domowej.....	3
II. Podstawy prawne programu.....	8
III. Diagnoza zjawiska przemocy domowej w Gminie Krasne.....	12
IV. Zasoby lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej.....	16
V. Cele, zadania, kierunki i oczekiwane rezultaty działań.....	17
VI. Harmonogram zadań.....	22
VII. Źródła finansowania, monitoring i ewaluacja, sprawozdawczość z realizacji programu.....	28
Zakończenie.....	29

Wstęp

Przemoc domowa jest poważnym problem społecznym, który niszczy system rodzinny, oraz odbiera poczucie bezpieczeństwa i możliwość prawidłowego rozwoju. Zauważalne jest, że przemoc jest zjawiskiem powszechnym, jest obecna w rodzinie, życiu codziennym, szkole, w środkach masowego przekazu. Jest zjawiskiem dotyczącym jednostki, rodziny niezależnie od statusu społecznego, wieku, poziomu wykształcenia, czy sytuacji materialnej. Przemoc dotyka nie tylko rodziny ubogie, borykające się z bezrobociem, czy alkoholizmem, ale również rodziny, które są dobrze sytuowane. W związku z tym niezbędne jest zatem podejmowanie działań mających na celu zminimalizowanie zjawiska przemocy oraz pogłębienia świadomości społecznej.

Na mocy ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w domowej (Dz. U. z 2021r. poz. 1249 z późn. zm.) do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym m.in. opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej.

Celem głównym Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024 -2026 w Gminie Krasne jest przeciwdziałanie przemocy domowej oraz zwiększenie skuteczności działań podejmowanych w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej. Program określa cele szczegółowe, które są ukierunkowane na zwiększenie świadomości społecznej w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej oraz dostępnych form pomocy, pracę z osobami i rodzinami doznającymi przemocy domowej i osobami stosującymi przemoc domową oraz wzmocnienie skuteczności systemu przeciwdziałania przemocy poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i umiejętności osób udzielającym pomocy osobom dotkniętym przemocą domową.

Osiągnięcie założonych celów związane jest z podejmowaniem określonych działań. W związku z tym w programie opracowano harmonogram, który określa działania, wskazuje realizatorów oraz sposoby weryfikacji określonych w programie zadań.

Opracowanie programu poprzedzone jest analizą problemów społecznych w Gminie Krasne z uwzględnieniem problemu przemocy domowej.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Krasne ma charakter długoplanowy, działania obejmują lata 2024 -2026.

I. Definicja i specyfika przemocy domowej

Przemoc jest zjawiskiem dość powszechnym we współczesnym świecie. Występuje w różnych sferach życia, w mediach, w codziennym funkcjonowaniu wielu osób. Potocznie utożsamiana jest z brutalnością, okrucieństwem i przestępczością, częściej kojarzona z jej fizycznymi przejawami, pozostawiającymi widoczne ślady. Definicje przemocy są różne. Najczęściej wskazuje się na relację między ludźmi, która opiera się na użyciu przeważającej siły, utrudniając tym samym samoobronę osoby pokrzywdzonej. Przemocy nie należy utożsamiać więc z agresją, ponieważ różnią się one asymetrią siły – w przemocy występuje ona zawsze po stronie sprawcy, a w przypadku agresji jest zrównoważona¹. Na tym etapie należy również rozróżnić pojęcia przemocy i konfliktu. Z psychologicznego punktu widzenia przemoc to działanie intencjonalne i skierowane przeciwko innym członkom rodziny, naruszające prawa i dobra osobiste osób doznających przemocy, wykorzystujące wyraźną asymetrię sił, powodujące ból i cierpienie, wymagające ingerencji z zewnątrz – osoba stosująca przemoc domową nie ma interesu, aby wprowadzać zmiany, gdyż jej zachowania są zazwyczaj skuteczne – osoba pokrzywdzona jest słabsza i zależna, nie ma możliwości wprowadzenia zmian samodzielnie. Natomiast konflikt to jednorazowe lub powtarzalne epizody, sprzeczności potrzeb i/lub wartości pomiędzy członkami rodziny, konflikt nie jest intencjonalny, wynika z pewnej sprzeczności celów, potrzeb i wartości pomiędzy członkami rodziny, siły są względnie wyrównane, jedna ze stron nie narusza w permanentny sposób praw innej osoby. Konflikt może łączyć się z cierpieniem, ale zwykle obu stron, przy dobrym rozwiązaniu umożliwia zmianę na lepsze i nie zawsze wymaga ingerencji z zewnątrz.

Przemoc definiowana jest jako „intencjonalne działanie lub zaniechanie jednej osoby wobec drugiej, które wykorzystując przewagę sił narusza prawa i dobra osobiste jednostki, powodując cierpienia i szkody”². Charakteryzuje się ona następującymi cechami:

- ma charakter intencjonalny, co oznacza, że działania osoby stosującej przemoc domową są świadome i celowe, służą uzyskaniu kontroli i bezwzględnego posłuszeństwa,
- jest rodzajem relacji, charakteryzującej się przewagą osoby stosującej przemoc domową nad osobą doświadczającą przemocy, przy czym ta przewaga może mieć charakter psychiczny, fizyczny, ekonomiczny, społeczny czy kulturowy oraz sprzyja poczuciu

¹ J. Helios, W. Jedlecka, *Współczesne oblicza przemocy. Zagadnienia wybrane*, Wrocław 2017, s. 15.

² <http://www.niebieskalinia.info/index.php/przemoc-w-rodzinie/6-co-to-jest-przemoc>.

bezkarności osoby stosującej przemoc domową i zarazem bezradności osoby dotkniętej przemocą,

- jest relacją, w której osoba stosująca przemoc podejmując działania lub zaniechując ich, narusza prawa i dobra osobiste osoby doznającej przemocy, takie jak prawo do szacunku, ochrony zdrowia czy kontaktów z rodziną,
- powoduje szkody fizyczne i psychiczne oraz wywołuje cierpienie u osoby doznającej przemocy.

Szczególny przypadek stanowi przemoc domowa – przede wszystkim z tego względu, że zachodzi najczęściej pomiędzy bliskimi sobie osobami, stając się niejednokrotnie elementem ich codziennego życia. Pojęcie przemocy domowej zastąpiło dotychczas stosowane pojęcie przemocy w rodzinie, zostało wprowadzone w życie ustawą z dnia 9 marca 2023r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw /Dz.U. z 2023r. poz.535/. Przez przemoc domową należy rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej definiuje również osobę doznającą przemocy domowej oraz osobę stosującą przemoc domową. Za osobę doznającą przemocy domowej można uznać następujące osoby, wobec których stosowana jest przemoc domowa:

- a) małżonka, także w przypadku gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- b) wstępnych i zstępnych oraz ich małżonków,
- c) rodzeństwo oraz ich wstępnych, zstępnych i ich małżonków,

- d) osobę pozostającą w stosunku przysposobienia i jej małżonka oraz ich wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- e) osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- f) osobę wspólnie zamieszkującą i gospodarującą oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- g) osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
- h) małoletniego.

Zgodnie z ww. ustawą przez osobę doznającą przemocy domowej należy, także rozumieć małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej wobec osób, o których mowa powyżej. Natomiast osoba stosująca przemoc domową to osoba pełnoletnia, która dopuszcza się przemocy domowej wobec wymienionych powyżej osób.

Aby móc lepiej zrozumieć, dlaczego osobom doznającym przemocy tak trudno zmienić swoją sytuację, ważne jest przyjrzenie się specyfice relacji między osobą stosującą przemoc a osobą doznającą przemocy czyli ofiarą. Przemoc domowa nie pojawia się nagle – jest procesem, ma charakter cykliczny oraz tendencję do powtarzania się i eskalacji. W cyklu przemocy występują trzy niezależne fazy, zmienne pod względem swej intensywności i czasu trwania:

- 1) faza narastającego napięcia – jest to początek cyklu, który charakteryzuje się wzrostem napięcia i natężeniem sytuacji konfliktowych, napięcie i agresja narasta ze strony osoby stosującej przemoc, natomiast osobę doznającą przemocy ogarnia niepokój i stara się oddalić zagrożenie,
- 2) faza ostrej i gwałtownej przemocy – to druga faza, w której następuje wybuch gniewu i wyładowywanie agresji, agresja w tej fazie może być zagrażająca dla zdrowia i życia osoby doznającej przemocy, moment zakończenia aktu przemocy zależy tylko od osoby stosującej przemoc i nie ma żadnego związku z zachowaniem osoby doznającej przemocy, sygnały jej bólu i cierpienia nie wyciszają agresji. Osoba doświadczająca przemocy z jednej strony odczuwa przerażenie i bezradność, a z drugiej stara się uspokoić sprawcę i ochronić siebie oraz najbliższych,
- 3) faza „miodowego miesiąca” - to trzecia faza w czasie, której osoba stosująca przemoc wyraża swoją skruchę, okazuje żal, obiecuje, że już nigdy więcej nie skrzywdzi osoby doznającej przemocy lub zachowuje się tak, jak gdyby przemoc nie miała miejsca, faza ta jest przemijająca i bez specjalistycznej pomocy kończy się nawrotem przemocy

spowodowanym ponownym wzrostem napięcia sprawcy. Faza „miodowego miesiąca” zatrzymuje osobę doznającą przemocy w sytuacji przemocy, bo łatwo pod jej wpływem zapomnieć o koszmarze pozostałych dwóch faz. Prawdziwe zagrożenie, jakie niesie za sobą ta faza jest związane z tym, że przemoc w następnym cyklu zazwyczaj jest gwałtowniejsza i za każdym razem narasta. Jeśli już raz doszło do użycia przemocy, będzie ona się powtarzać dopóki nie zostanie przerwana, najczęściej przez interwencję z zewnątrz.

Według danych statystycznych przemoc domowa jest zjawiskiem powszechnym, stanowiącym poważny problem społeczny. Każdego dnia znajdujemy doniesienia w mediach o krzywdach wyrządzonych drugiemu człowiekowi, często dzieciom, osobom starszym, które same nie są w stanie przeciwstawić się agresji innych osób niejednokrotnie z najbliższego otoczenia czy rodziny. Jednym ze źródeł wiedzy o przemocy w rodzinie i przemocy domowej, w tym skali tego zjawiska i jego specyfiki, są badania społeczne. Badanie zlecone przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w 2019 roku wskazuje, że aż 57% Polaków doświadczyło przynajmniej jednej z form przemocy, przy czym na pierwszym miejscu uplasowała się przemoc psychiczna, której doświadczyło 53% ankietowanych, natomiast przemocy fizycznej doznało 23% respondentów. Wśród innych wyników tego badania warto przytoczyć następujące:

- osoby aktualnie (tj. w momencie realizacji badania) doświadczające przemocy (ostatni przypadek miał miejsce w ciągu ostatniego roku) stanowiły od 14% (w przypadku przemocy fizycznej) oraz do 33% (w przypadku przemocy ekonomicznej) wszystkich osób doznających przemocy,
- doświadczanie przemocy domowej częściej deklarowane było przez młodszych respondentów. Do bycia osobą doznającą przemocy przyznawali się głównie 18-29-latkowie i 30-39-latkowie (po 60%), a najrzadziej osoby 60+ (53%),
- do doświadczania przemocy domowej najczęściej przyznawali się respondenci z miast mających od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców (61%),
- doświadczaniu przemocy domowej sprzyja przede wszystkim zależność, w tym finansowa, od innych członków rodziny, niskie poczucie własnej wartości i doświadczanie przemocy w dzieciństwie,
- przemocy najczęściej dopuszczają się członkowie najbliższej rodziny, tj. ojciec, matka, mąż/partner lub żona/partnerka, przy czym mężczyźni częściej niż kobiety,

- osoby doświadczające przemocy domowej najczęściej również w rodzinie szukają pomocy (57% osób szukających pomocy w związku z przemocą seksualną oraz 38% w przypadku przemocy ekonomicznej). Nieco rzadziej w takim przypadku ankietowani zgłaszali się na policję.

Przemoc domowa może przyjmować różnorodne formy. Są to w szczególności:

- 1) przemoc fizyczna – zwrócona przeciwko fizyczności człowieka, niosąca ryzyko uszkodzenia ciała poprzez takie zachowania jak np.: popychanie, potrząsanie, policzkowanie, kopanie, duszenie, bicie, rzucanie w kogoś przedmiotami, przypalanie, topienie,
- 2) przemoc psychiczna – zmierzająca do poniżenia ofiary, zastraszenia, pozbawienia wiary we własne możliwości; obejmuje wszystkie działania (z wyjątkiem użycia siły fizycznej), służące obniżeniu poczucia własnej wartości, wywołaniu stanów lękowych i zaburzeń osobowości oraz zahamowania procesu osobistego rozwoju, takie jak np. szantaż emocjonalny, manipulacja, śledzenie, nękanie telefonami, wysyłanie anonimów, nagabywanie,
- 3) przemoc seksualna – polega na zmuszaniu osoby doznającej przemocy do jakiegokolwiek formy aktywności seksualnej, a także na zachowaniach sprowadzających ją do roli obiektu seksualnego, poprzez np. niechciane dotykanie, szczypnięcia, klepanie, żarty i gesty upokarzające seksualną naturę drugiej osoby,
- 4) przemoc ekonomiczna – obejmuje działania służące ograniczeniu swobodnego dysponowania pieniędzmi i własnymi dobrami bądź dostępu do dóbr wspólnych; może polegać np. na odbieraniu pieniędzy, kontrolowaniu wydatków, zmuszaniu do proszenia o pieniądze czy uniemożliwianiu podjęcia pracy,
- 5) zaniedbanie – stan ciągłego niezaspakajania podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych osób zależnych (np. właściwe odżywianie, ubieranie, ochrona zdrowia, edukacja) jak i psychicznych (poczucie bezpieczeństwa, miłość, troska).

Wśród innych form przemocy można wskazać przemoc symboliczną, czyli narzucanie sposobu rozumienia rzeczywistości oraz cyberprzemoc, czyli przemoc z użyciem nowoczesnych technologii, najczęściej telefonów komórkowych i Internetu.

II. Podstawy prawne programu

Przemoc domowa narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej. Skuteczne przeciwdziałanie temu zjawisku oraz zapewnienie wsparcia i pomocy osobom, które doznały krzywdy w relacjach rodzinnych powinno zajmować priorytetowe miejsce wśród zadań państwa.

Zadania państwa w dziedzinie przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób jej doznających mają swoje źródło w *Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r.* W świetle Konstytucji „Małżeństwo jako związek kobiety i mężczyzny, rodzina, macierzyństwo i rodzicielstwo znajdują się pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej”, natomiast zgodnie z art. 71 ust. 1 „Państwo w swojej polityce społecznej i gospodarczej uwzględnia dobro rodziny. Rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej, zwłaszcza wielodzietne i niepełne, mają prawo do szczególnej pomocy ze strony władz publicznych.” Wyjątkowej ochronie Rzeczypospolitej Polskiej podlegają ponadto prawa dzieci, albowiem „każdy ma prawo żądać od organów władzy publicznej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją” (art. 72 ust. 1).

Wobec osób doznających przemocy oraz wobec osób stosujących przemoc domową system przeciwdziałania przemocy domowej jest systemem, w którym skorelowano ze sobą wiele różnych działań o charakterze prawnym, psychologicznym, dla których celem jest ochrona osób przed przemocą.

Kluczowym dokumentem w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej jest *Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030.*

Celem głównym Programu jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w Polsce, natomiast cele szczegółowe sformułowano następująco:

- 1) zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
- 2) zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doznających przemocy domowej,
- 3) zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową,
- 4) zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

W celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej, określono cztery podstawowe obszary zawierające kierunki działań oraz sprecyzowano oddziaływania wobec różnych grup odbiorców. Są to:

1. Profilaktyka, diagnoza społeczna i edukacja społeczna: obszar kierowany do ogółu społeczeństwa, w tym do osób i rodzin zagrożonych przemocą domową.
2. Ochrona i pomoc osobom doznającym przemocy domowej: obszar kierowany do osób doznających przemocy domowej (w tym do: kobiet, mężczyzn, dzieci, współmałżonków lub partnerów w związkach nieformalnych, osób starszych, osób niepełnosprawnych), a także do służb i podmiotów zajmujących się ochroną i pomocą osobom doznającym przemocy domowej.
3. Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową: obszar kierowany do osób stosujących przemoc domową, a także do służb i podmiotów zajmujących się oddziaływaniem na osoby stosujące przemoc domową.
4. Podnoszenie kompetencji, rozwijanie i doskonalenie umiejętności służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej: obszar kierowany do przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Uregulowania dotyczące przeciwdziałania przemocy domowej znajdują się w szeregu ustaw, spośród, których podstawowym aktem prawnym jest ustawa z dnia 29 lipca 2005r. (Dz. U.2021 poz. 1249, ze zm.) o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Określa ona zadania różnych organów państwa, w tym jednostek samorządu terytorialnego, w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, zasady postępowania wobec osób doznających przemocy domowej, a także wobec osób ją stosujących. Przepisy ww. ustawy stosuje się, także w przypadku zagrożenia przemocą domową oraz w przypadku podejrzenia stosowania przemocy domowej. W świetle ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej do zadań własnych gminy należy tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym:

- opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej;
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach nią zagrożonych;
- zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia;
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Zadania w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej gmina realizuje w szczególności poprzez zespoły interdyscyplinarne, powoływane przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta. W ich skład wchodzi przede wszystkim przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych, kuratorzy sądowi; mogą to być również prokuratorzy, przedstawiciele Żandarmerii Wojskowej lub innych podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej. Zespół interdyscyplinarny realizuje działania określone w gminnym programie przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej, a jego zadaniem jest tworzenie warunków umożliwiających realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz integrowanie i koordynowanie działań podmiotów, głównie poprzez:

- 1) diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym,
- 2) inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom,
- 3) inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową,
- 4) opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej,
- 5) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
- 6) powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań,
- 7) monitorowanie procedury „Niebieskie Karty”,
- 8) przekazywanie informacji, o której mowa w art. 9e ust. 3 z dnia 29 lipca 2005r. (Dz. U.2021 poz. 1249, ze zm.) oraz dokumentacji, o której mowa w art. 9c ust. 5a ww. ustawy ,
- 9) kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową,
- 10) składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń.

W celu dokonania diagnozy i oceny sytuacji w związku ze zgłoszonym podejrzeniem wystąpienia przemocy domowej, Zespół interdyscyplinarny powołuje grupę diagnostyczno-pomocową. Robi to niezwłocznie, nie później niż w terminie 3 dni od dnia otrzymania zgłoszenia o podejrzeniu wystąpienia przemocy domowej. W jej skład wchodzi pracownik socjalny jednostki organizacyjnej pomocy społecznej oraz funkcjonariusz Policji, mogą być tu również m.in. pracownik socjalny specjalistycznego ośrodka wsparcia dla osób doznających przemocy domowej, asystent rodziny, nauczyciel wychowawca będący wychowawcą klasy lub nauczyciel znający sytuację domową małoletniego, osoby wykonujące zawód medyczny, w tym lekarz, pielęgniarka, położna lub ratownik medyczny, przedstawiciel gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, pedagog, psycholog, terapeuta.

Zagadnienia związane z problemem przemocy domowej zawarte są również w innych ustawach, wśród których należy wymienić następujące:

- Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej,
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks karny,
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks postępowania karnego,
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks karny wykonawczy,
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy.
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023r. w sprawie procedury „Niebieskie karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

III. Diagnoza zjawiska przemocy domowej w Gminie Krasne

Na dzień 31 grudnia 2023r. Gminę Krasne zamieszkiwało 12276 mieszkańców z czego 6268 osób stanowiły kobiety, natomiast 6008 osób stanowili mężczyźni. Instytucjonalną działalność na rzecz pomocy osobom i rodzinom będącym w trudnej sytuacji życiowej prowadzi Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krasnem.

W latach będących przedmiotem analizy w Gminie Krasne liczba rodzin i osób korzystających ze wsparcia utrzymywała się na podobnym poziomie. W 2023 roku świadczenie z pomocy społecznej otrzymało 198 osób z 151 rodzin, w skład których wchodziły 293 osoby.

Tabela 1. Wybrane dane dotyczące pomocy społecznej w Gminie Krasne w latach 2021-2023

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Liczba osób, którym przyznano świadczenie	197	194	198
Liczba rodzin	168	155	151
Liczba osób w rodzinach	310	274	293

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE DANYCH GOPS KRASNE

Zgodnie z art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej, pomoc udzielana jest osobom i rodzinom w szczególności z następujących powodów: ubóstwo, sieroctwo, bezdomność, potrzeba ochrony macierzyństwa w tym wielodzietności, bezrobocie, długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, przemoc domowa, alkoholizm lub narkomania, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, zdarzenie losowe i sytuacja kryzysowa oraz klęska żywiołowa lub ekologiczna.

Wśród powodów udzielania pomocy społecznej przez GOPS w Krasnem w 2023 roku należy wskazać następujące:

- ubóstwo – 71 rodzin (126 osób w rodzinach),
- bezdomność – 2 osoby,
- potrzeba ochrony macierzyństwa -18 rodzin (81osób w rodzinach),
- bezrobocie – 44 rodziny (100 osób w rodzinach);
- niepełnosprawność – 55 rodzin (87 osób w rodzinach),
- długotrwała lub ciężka choroba – 81 rodzin (132 osoby w rodzinach),

- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – 32 rodziny (47 osób w rodzinach),
- przemoc domowa - 2 rodziny (7 osób w rodzinach),
- alkoholizm – 15 osób (16 osób w rodzinach),
- narkomania – 2 osoby,
- zdarzenie losowe -1 rodzina (5 osób w rodzinie).

Tabela 2. Powody przyznawania pomocy społecznej w Gminie Krasne w latach 2021-2023

Wyszczególnienie	2021		2022		2023	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	87	148	85	143	71	126
Bezdomność	3	3	2	2	2	2
Potrzeba ochrony macierzyństwa	20	90	13	54	18	81
- w tym wielodzietność	12	62	8	41	14	64
Bezrobocie	53	125	47	94	44	100
Niepełnosprawność	63	137	58	92	55	87
Długotrwała lub ciężka choroba	116	175	85	133	81	132
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w tym:	34	60	34	43	32	47
- rodziny niepełne	6	18	3	7	5	15
- rodziny wielodzietne	3	15	0	0	1	6
Przemoc w rodzinie ³	1	4	1	1	2	7
Alkoholizm	10	15	19	27	15	16
Narkomania	0	0	1	1	2	2
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	0	0	2	2	1	1
Zdarzenie losowe	0	0	0	0	1	5
Sytuacja kryzysowa	0	0	0	0	0	0
Kłęsa żywiołowa lub ekologiczna	3	12	0	0	0	0

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE DANYCH GOPS KRASNE.

³ W statystykach za lata 2021-2023 figuruje „przemoc w rodzinie”.

Przedstawione dane i informacje dotyczące sytuacji społecznej Gminy świadczą o tym, że przemoc występuje jedynie sporadycznie w statystykach pomocy społecznej. W latach 2021-2022 wsparcie z tego powodu otrzymała 1 rodzina, natomiast w 2023 roku z powodu przemocy w rodzinie skorzystały 2 rodziny. Warto jednak mieć na uwadze, że statystyki te nie zawsze odzwierciedlają skalę problemów, które uznawane są za powód do wstydu oraz takich, które mogą przez długi czas pozostać nieuświadomione i niezauważone. Z tego względu, problemy takie jak uzależnienia czy przemoc mogą kryć się pod innymi dysfunkcjami i trudnościami, np. bezrobociem, ubóstwem, bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych czy bezdomnością. Należy również zaznaczyć, że wbrew powszechnie przyjętym stereotypom problem przemocy domowej dotyczy nie tylko rodzin najuboższych, czy z marginesu społecznego, dotyczy również rodzin o różnym statusie społecznym.

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej, gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności w ramach pracy zespołu interdyscyplinarnego. Warunkiem koniecznym dla skutecznego prowadzenia działań na rzecz pomocy osobom dotkniętym przemocą jest diagnozowanie zjawiska przemocy wśród społeczności lokalnej.

Dokumentem o zasięgu lokalnym określającym najważniejsze kierunki interwencji w stosunku do zdiagnozowanych problemów społecznych jest Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Krasne na lata 2021-2025. Wyniki badań ankietowych przeprowadzonych z mieszkańcami Gminy Krasne wykazały, że przemoc domowa jest zauważalna. 19% ankietowanych deklaruje, że ma w swoim otoczeniu osoby, które doświadczają przemocy domowej, 17% uważa, że do tego dochodzi. Zgodnie z zapisami strategii celem zwiększenia świadomości mieszkańców na temat przemocy domowej, należałoby, na przykład przeprowadzić na terenie gminy kampanię informacyjną dotyczącą przemocy domowej oraz lokalnych instytucji, które mogą udzielać pomocy. Z kolei z odpowiedzi udzielonych przez uczniów wynika, że w szkołach problem przemocy rówieśniczej jest zauważalny. Łącznie 57 % uczniów klas 4-6 i 45 % uczniów klas 7-8 deklaruje, że doświadcza przemocy od rówieśników. Starsi i młodsi uczniowie w podobnym stopniu doświadczają przemocy fizycznej i psychicznej. W tym aspekcie należałoby zwrócić szczególną uwagę na organizowanie szkolnych warsztatów, podczas których dzieci i młodzież będą mieli okazję do wspólnego zastanowienia się nad alternatywnymi formami rozładowywania negatywnych emocji skutecznymi sposobami rozwiązywania konfliktów bez używania przemocy.

Istotnych danych na temat zjawiska przemocy w rodzinach dostarczają sprawozdania z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego, w tym dotyczące stosowania procedury „Niebieskie Karty” przez uprawnione podmioty. Wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” następuje z chwilą wypełnienia formularza „Niebieska Karta – A” w przypadku uzasadnionego podejrzenia stosowania przemocy domowej lub zgłoszenia dokonanego przez świadka stosowania przemocy domowej. W 2023 roku do Przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego w Krasnem wpłynęły 22 formularze „Niebieska Karta – A”.

W 2023 roku powołano 22 nowe grupy robocze oraz kontynuowano pracę w 5 grupach roboczych utworzonych w latach poprzednich. Grupy pracowały w tym czasie z 26 rodzinami.

Tabela 3. Wybrane dane dotyczące stosowania procedury „Niebieskie Karty” w Gminie Krasne w latach 2021-2023

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Liczba formularzy „Niebieska Karta – A”, które wpłynęły do Zespołu w ciągu roku:	25	9	22
Liczba prowadzonych Procedur ⁴	32	19	27
Liczba powołanych grup roboczych ⁵	25	9	22
Liczba rodzin, z którymi pracowały grupy robocze	32	19	26
Liczba osób objętych pomocą grup roboczych	124	67	90
Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty”: w tym:	22	14	10
- z powodu ustania przemocy	13	10	8
- z powodu braku zasadności podejmowania działań	9	4	2

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE DANYCH ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO

Osoby doznające przemocy domowej obejmowane są poradnictwem specjalistycznym. Przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Krasnem funkcjonuje Punkt Informacyjno-Konsultacyjny, w którym prowadzone jest poradnictwo psychologiczne, prawne, pedagogiczne oraz terapeutyczne.

⁴ Ogólna liczba prowadzonych procedur wszczętych w poprzednich latach.

⁵ W statystykach za lata 2021-2023 figuruje pojęcie „grupy robocze”.

Tabela 4. Osoby objęte poradnictwem specjalistycznym dla osób doznających przemocy domowej w Gminie Krasne w latach 2021-2023

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Liczba osób objętych poradnictwem specjalistycznym	8	7	6

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE DANYCH ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO

Powyższe informacje mogą wskazywać na przybliżoną skalę zjawiska przemocy domowej w Gminie Krasne. Należy jednak pamiętać, że dane pochodzące ze sprawozdań instytucji dotyczą rodzin, w których problem ten stwierdzono. Niemniej jednak zagrożeni przemocą domową teoretycznie są wszyscy mieszkańcy – ze względu na dynamikę ich sytuacji rodzinnej, społecznej czy zawodowej, a także zmienność otoczenia.

IV. Zasoby lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej

Gminny system przeciwdziałania przemocy domowej obejmuje instytucje i inne podmioty działające w obszarze usług społecznych, takich jak pomoc społeczna, oświata i wychowanie, ochrona zdrowia i bezpieczeństwo publiczne. Są to w szczególności następujące:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krasnem,
- Zespół Interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy domowej,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Krasnem,
- I Komisariat Policji w Rzeszowie,
- Sąd Rejonowy, Sąd Rodzinny w Rzeszowie,
- Prokuratura Rejonowa w Rzeszowie,
- Placówki oświatowe z terenu Gminy Krasne,
- Punkt Informacyjno- Konsultacyjny przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Krasnem.

W zakresie przeciwdziałania przemocy domowej warto również wskazać inne instytucje, w tym powiatowe, których zakres zadań obejmuje kwestie przemocy domowej i które są dostępne dla mieszkańców Gminy Krasne, przede wszystkim Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Rzeszowie, a także kuratorów zawodowych i społecznych. Istotną rolę mogą również odgrywać organizacje pozarządowe, które realizują na terenie gminy i na rzecz jej mieszkańców działania o charakterze edukacyjnym i profilaktycznym.

V. Cele, zadania, kierunki i oczekiwane rezultaty działań

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2026 w Gminie Krasne skierowany jest do osób doznających przemocy domowej, osób stosujących przemoc domową, świadków przemocy domowej, przedstawicieli instytucji, organizacji i służb zobowiązanych do udzielania pomocy, a także do całej społeczności lokalnej.

Biorąc pod uwagę powyższe, jak również uwarunkowania prawne i programowe oraz diagnozę problemu wraz z określeniem zasobów lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w Gminie Krasne zdefiniowano cel główny oraz cele szczegółowe Programu. Ich katalog uporządkowano według trzech kluczowych obszarów, którymi są:

- 1) profilaktyka i edukacja społeczeństwa w zakresie przemocy domowej;
- 2) praca z osobami i rodzinami doznającymi przemocy domowej oraz osobami stosującymi przemoc domową;
- 3) skoordynowanie działań instytucji gminnych w celu tworzenia skutecznego systemu przeciwdziałania przemocy domowej.

W ramach każdego celu szczegółowego określono kierunki działań, kierowane do różnych grup odbiorców i możliwych do realizacji przy istniejących zasobach.

• CEL GŁÓWNY

Przeciwdziałanie przemocy domowej oraz zwiększenie skuteczności działań podejmowanych w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.

➤ CELE SZCZEGÓŁOWE

✓ Cel szczegółowy 1

Zwiększenie świadomości społecznej w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej oraz dostępnych form pomocy.

✓ Cel szczegółowy 2

Zwiększenie dostępności pomocy dla osób doznających przemocy domowej oraz skuteczności podejmowanych działań względem osób stosujących przemoc.

✓ Cel szczegółowy 3

Wzmocnienie skuteczności systemu przeciwdziałania przemocy w gminie.

Cel szczegółowy 1

Zwiększenie świadomości społecznej w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej oraz dostępnych form pomocy.

Działania:

1. Realizacja kampanii i akcji społecznych służących podnoszeniu wiedzy oraz kształtowaniu odpowiednich postaw społecznych w zakresie przemocy domowej, w szczególności obalających stereotypy dotyczące przemocy domowej, opisujących jej mechanizmy, wskazujących na szkodliwość społeczną oraz promujących działania służące przeciwdziałaniu przemocy domowej.
2. Realizacja zajęć edukacyjnych i programów edukacyjno-profilaktycznych skierowanych do dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych, dotyczących przemocy domowej oraz zachowań agresywnych; ze szczególnym uwzględnieniem problematyki aktualnych zagrożeń, związanych z rozwojem nowych technologii.
3. Upowszechnianie informacji na temat możliwości uzyskania specjalistycznej pomocy przez osoby doznające przemocy domowej za pomocą różnych kanałów, w tym za pomocą materiałów informacyjnych.
4. Diagnozowanie zjawiska przemocy domowej w gminie, służące w szczególności ustaleniu odsetka populacji rodzin zagrożonych przemocą domową, poprzez zbieranie i analizę danych, przeprowadzanie badań wśród lokalnej społeczności, a następnie upowszechnianie wyników takich badań.

Oczekiwane rezultaty:

- zwiększenie wiedzy i świadomości społeczeństwa w zakresie przemocy domowej,
- zwiększenie wrażliwości społecznej na przejawy przemocy,
- zapobieżenie powstawaniu mechanizmów przemocy w rodzinach doświadczających trudności w funkcjonowaniu,
- zwiększenie wiedzy społeczeństwa w zakresie dostępnych form pomocy i wsparcia w przypadku wystąpienia przemocy domowej,
- uzyskanie wiedzy dotyczącej skali i charakterystyki zjawiska przemocy domowej w gminie.

Cel szczegółowy 2

Zwiększenie dostępności pomocy dla osób doznających przemocy domowej oraz skuteczności podejmowanych działań względem osób stosujących przemoc domową.

Działania:

1. Bieżąca diagnoza i rozpoznawanie przez pracowników socjalnych, asystentów rodziny i innych specjalistów, sytuacji rodzin i osób w kierunku identyfikacji i przeciwdziałania ryzyku występowania przemocy domowej.
2. Realizacja poradnictwa specjalistycznego, tj. psychologicznego, prawnego, pedagogicznego, terapeuty uzależnień, socjalnego i rodzinnego, na rzecz osób doznających przemocy domowej, w tym poprzez funkcjonowanie punktu konsultacyjnego oraz poprzez pracę socjalną.
3. Wsparcie socjalne, asystentura rodzinna dla rodzin doświadczających przemocy domowej.
4. Tworzenie i funkcjonowanie zespołów interdyscyplinarnych oraz grup diagnostyczno-pomocowych.
5. Stosowanie, w uzasadnionych przypadkach, procedury „Niebieskie Karty” przez uprawnione podmioty.
6. Kierowanie osób stosujących przemoc domową do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych oraz programach psychologiczno-terapeutycznych.
7. Składanie zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971r. - Kodeks wykroczeń.
8. Kierowanie spraw do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
9. Zapewnienie osobie doznającej przemocy domowej bezpiecznego schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla osób doznających przemocy domowej.
10. Prowadzenie dla osób i rodzin dotkniętych przemocą domową oraz osób i rodzin zagrożonych przemocą domową zajęć grupowych specjalistycznych ukierunkowanych na lepsze radzenie sobie w problemowych sytuacjach rodzinnych, społecznych.

Oczekiwane rezultaty:

- zwiększenie skuteczności ochrony osób doznających przemocy domowej,
- umożliwienie dostępności różnorodnych form specjalistycznej pomocy,
- wzmocnienie oddziaływań interwencyjnych, korekcyjnych i edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc domową,
- zapobieżenie ponownemu wystąpieniu przemocy domowej w rodzinach, które już wcześniej jej doświadczyły;
- rozwój usług społecznych na rzecz osób i rodzin doznających przemocy domowej, w tym poprzez współpracę z organizacjami pozarządowymi.

Cel szczegółowy 3

Wzmocnienie skuteczności systemu przeciwdziałania przemocy w gminie.

Działania:

1. Zwiększanie kompetencji członków Zespołu Interdyscyplinarnego i innych osób zaangażowanych w realizację Programu, poprzez udział w szkoleniach, seminariach, wizytach studyjnych i innych działaniach edukacyjnych związanych z obszarem przeciwdziałania przemocy domowej.
2. Udział w interdyscyplinarnych spotkaniach, warsztatach, seminariach, debatach i innych formach wymiany doświadczeń w ramach gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej.
3. Nawiązywanie, rozwijanie i wzmacnianie współpracy z organizacjami pozarządowymi, m.in. w zakresie realizacji wspólnych przedsięwzięć służących przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz wsparciu osób i rodzin dotkniętych przemocą domową.

Oczekiwane rezultaty:

- zwiększenie kompetencji pracowników instytucji realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej,
- zwiększenie możliwości komunikacji i dzielenia się doświadczeniami przez osoby zaangażowane w pracę w ramach systemu przeciwdziałania przemocy domowej,
- wzmocnienie współpracy międzyinstytucjonalnej na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej w gminie.

Katalog działań na lata 2024-2026 ma charakter otwarty, co oznacza, że jeżeli w czasie obowiązywania Programu pojawią się nowe pomysły, inicjatywy i przedsięwzięcia, wpisujące się w jego założenia, to należy je realizować bez konieczności aktualizacji niniejszego dokumentu. W każdym celu szczegółowym określono również oczekiwane rezultaty podejmowanych działań.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2026 adresowany jest wszystkich mieszkańców Gminy Krasne, którzy spotykają się ze zjawiskiem przemocy domowej i jego skutkami. Program skierowany jest przede wszystkim do:

- osób i rodzin dotkniętych problemem przemocy domowej,
- rodzin zagrożonych przemocą domową,

- osób i rodzin znajdujących się w sytuacji kryzysowej związanej z przemocą domową,
- przedstawicieli instytucji i organizacji działających na rzecz dziecka i rodziny.

VI. Harmonogram działań

<u>Cel główny</u> <i>Przeciwdziałanie przemocy domowej oraz zwiększenie skuteczności działań podejmowanych w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.</i>					
Lp.	Działania	Realizator	Termin realizacji	Wskaźniki	Weryfikacja
<u>Cel szczegółowy 1</u> <i>Zwiększenie świadomości społecznej w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej oraz dostępnych form pomocy.</i>					
1.	Realizacja kampanii i akcji społecznych służących podnoszeniu wiedzy oraz kształtowaniu odpowiednich postaw społecznych w zakresie przemocy domowej, w szczególności obalających stereotypy dotyczące przemocy domowej, opisujących jej mechanizmy, wskazujących na szkodliwość społeczną oraz promujących działania służące przeciwdziałaniu przemocy domowej.	Zespół Interdyscyplinarny, GOPS w Krasnem, GKRPA w Krasnem, Urząd Gminy Krasne, Placówki Oświatowe oraz Służby Zdrowia na terenie Gminy Krasne, I Komisariat Policji w Rzeszowie,	Zadania na lata 2024-2026	Liczba zrealizowanych kampanii i akcji społecznych Liczba rozprawdzonych broszur, ulotek	Dane z protokołów ZI Dane z protokołów GKRPA Dane GOPS oraz pozyskane od realizatorów
2.	Realizacja zajęć edukacyjnych i programów edukacyjno-profilaktycznych skierowanych do dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych, dotyczących przemocy domowej oraz zachowań agresywnych; ze szczególnym uwzględnieniem problematyki aktualnych zagrożeń, związanych z rozwojem nowych technologii.	Zespół Interdyscyplinarny, GOPS w Krasnem, GKRPA w Krasnem, Placówki Oświatowe z terenu Gminy Krasne I Komisariat Policji w Rzeszowie	Zadania na lata 2024-2026	Liczba zorganizowanych form edukacji dla rodziców ,dzieci i opiekunów Liczba uczestników Liczba zrealizowanych programów edukacyjno-profilaktycznych	Dane z protokołów ZI Dane GOPS Dane ze statystyk i Komisariatu Policji w Rzeszowie.

3.	Upowszechnianie informacji na temat możliwości uzyskania specjalistycznej pomocy przez osoby doznające przemocy domowej za pomocą różnych kanałów, w tym za pomocą materiałów informacyjnych.	Zespół Interdyscyplinarny, GOPS w Krasnem GKRPA, Urząd Gminy Krasne Placówki oświatowe, oraz placówki służby zdrowia na terenie Gminy Krasne, I Komisariat Policji w Rzeszowie	Zadania na lata 2024-2026	Liczba rozprawdzonych broszur, ulotek Bieżąca aktualizacja strony internetowej GOPS	Dane z protokołów ZI Dane GOPS
4.	Diagnozowanie zjawiska przemocy domowej w gminie, służące w szczególności ustaleniu odsetka populacji rodzin zagrożonych przemocą domową, poprzez zbieranie i analizę danych, przeprowadzanie badań wśród lokalnej społeczności, a następnie upowszechnianie wyników takich badań.	Zespół Interdyscyplinarny, GOPS,	Zadanie na rok 2025	Przeprowadzona diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych	Wyniki i wnioski z przeprowadzonych badań
<i>Cel szczegółowy 2</i> <i>Zwiększenie dostępności pomocy dla osób doznających przemocy domowej oraz skuteczności podejmowanych działań względem osób stosujących przemoc domową.</i>					
5.	Bieżąca diagnoza i rozpoznawanie przez pracowników socjalnych, asystentów rodziny i innych specjalistów, sytuacji rodzin i osób w kierunku identyfikacji i przeciwdziałania ryzyku występowania przemocy domowej.	Pracownicy socjalni Gminnego Ośrodka Pomocy w Krasnem, Zespół Interdyscyplinarny	Zadanie ciągłe	Liczba osób objętych pomocą materialną oraz pracą socjalną Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego	Sprawozdanie roczne z udzielonych świadczeń pomocy społecznej w tym pracy socjalnej. Protokoły z posiedzeń ZI
6.	Realizacja poradnictwa specjalistycznego, tj. psychologicznego, prawnego, pedagogicznego, terapeuty uzależnień, socjalnego, rodzinnego, na rzecz osób doznających przemocy domowej, w tym poprzez	Punkt Informacyjno-Konsultacyjny	Zadanie ciągłe		Rejestry osób, którym udzielono wsparcia: -prawnego,

	funkcjonowanie punktu konsultacyjnego oraz poprzez pracę socjalną.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krasnem		Liczba osób, którym udzielono wsparcia	-psychologicznego, -terapeutycznego, - w zakresie uzależnień - pracy socjalnej
7.	Wsparcie socjalne, asystentura rodzinna dla rodzin doświadczających przemocy domowej.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krasnem	Zadanie ciągłe	Liczba osób, którym udzielono pomocy materialnej Liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny	Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krasnem.
8.	Tworzenie i funkcjonowanie zespołów interdyscyplinarnych oraz grup diagnostyczno-pomocowych.	Wójt Gminy Krasne Zespół Interdyscyplinarny	Zadania na lata 2024-2026	Liczba posiedzeń ZI Liczba posiedzeń grup diagnostyczno-pomocowych	Dane z protokołów prowadzonych przez ZI oraz grupy diagnostyczno-pomocowe.
9.	Stosowanie, w uzasadnionych przypadkach, procedury „Niebieskie Karty” przez uprawnione podmioty.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krasnem, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Krasnem, Przedstawiciele Policji, oświaty i ochrony zdrowia.	Zadania na lata 2024-2026	Liczba wszczętych procedur „NK” Liczba utworzonych grup diagnostyczno-pomocowych. Liczba utworzonych grup diagnostyczno-pomocowych w rozszerzonym składzie Liczba zakończonych procedur „NK” Liczba osób zgłoszonych do GKRPA Liczba złożonych wniosków do Sądu Rodzinnego o wgląd w sytuację rodziny Liczba złożonych zawiadomień	Dane z protokołów prowadzonych przez ZI oraz grupy diagnostyczno-pomocowe. Dane z posiadanej dokumentacji GOPS Krasne

				o możliwości popełnienia przestępstwa	
10.	Kierowanie osób stosujących przemoc domową do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych oraz programach psychologiczno-terapeutycznych.	Członkowie grup diagnostyczno-pomocowych	Zadanie ciągłe	Liczba osób skierowanych do udziału w programach Liczba osób, które ukończyły program	Dane z protokołów grup diagnostyczno-pomocowych Dane instytucji powiatowych
11.	Składanie zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971r. - Kodeks wykroczeń.	Zespół Interdyscyplinarny	Zadanie ciągłe	Liczba z złożonych zawiadomień o popełnieniu wykroczenia	Dane z protokołów Zespołu Interdyscyplinarnego
12.	Kierowanie spraw do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.	Członkowie grup diagnostyczno-pomocowych., Pracownicy socjalni. Policja	Zadanie ciągłe	Liczba zgłoszonych osób stosujących przemoc domową	Dane z protokołów grupy diagnostyczno-pomocowych. Dane z posiadanej dokumentacji GOPS Krasne Dane GKRPA w Krasnem
13.	Zapewnienie osobie doznającej przemocy domowej bezpiecznego schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla osób doznających przemocy domowej.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krasnem, członkowie grup diagnostyczno-pomocowych	Zadanie ciągłe	Liczba interwencji kryzysowych Liczba osób i rodzin, którym udzielono bezpiecznego schronienia	Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
14.	Prowadzenie dla osób i rodzin dotkniętych przemocą domową oraz osób i rodzin zagrożonych przemocą domową zajęć grupowych specjalistycznych	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krasnem,		Liczba zajęć dla osób zagrożonych oraz	Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej,

	ukierunkowanych na lepsze radzenie sobie w problemowych sytuacjach rodzinnych, społecznych.	Zespół Interdyscyplinarny, Członkowie grup diagnostyczno-pomocowych, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Krasnem	Zadania na lata 2024-2026	doświadczających przemocy domowej Liczba osób i rodzin uczestniczących w zajęciach	Dane z protokołów Zespołu Interdyscyplinarnego, Dane z protokołów grup diagnostyczno-pomocowych
<i>Cel szczegółowy 3</i> <i>Wzmocnienie skuteczności systemu przeciwdziałania przemocy w gminie.</i>					
15.	Zwiększanie kompetencji członków zespołu interdyscyplinarnego i innych osób zaangażowanych w realizację Programu, poprzez udział w szkoleniach, seminariach, wizytach studyjnych i innych działaniach edukacyjnych związanych z obszarem przeciwdziałania przemocy domowej.	Zespół Interdyscyplinarny, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krasnem Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Krasnem, przedstawiciele służby zdrowia, oświaty z ternu Gminy Krasne, Policja	Zadania na lata 2024-2026	Liczba zorganizowanych i odbytych szkoleń Liczba uczestniczących w szkoleniach	Dane Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krasnem
16.	Udział w interdyscyplinarnych spotkaniach, warsztatach, seminariach, debatach i innych formach wymiany doświadczeń w ramach gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej.	Zespół Interdyscyplinarny, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krasnem Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Krasnem	Zadania na lata 2024-2026	Liczba interdyscyplinarnych spotkań. Liczba osób uczestniczących	Dane Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krasnem

17.	Nawiązywanie, rozwijanie i wzmacnianie współpracy z organizacjami pozarządowymi, m.in. w zakresie realizacji wspólnych przedsięwzięć służących przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz wsparciu osób i rodzin dotkniętych przemocą domową.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krasnem, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Krasnem, Urząd Gminy Krasne	Zadania na lata 2024-2026	Liczba zorganizowanych przedsięwzięć przez organizacje pozarządowe w współpracy z Urzędem Gminy lub Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Krasnem	Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej Krasnem Dane Urzędu Gminy Krasne
-----	---	---	---------------------------	---	---

VII. Źródła finansowania, monitoring, ewaluacja i sprawozdawczość Programu

Działania zaplanowane w ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024 -2026 będą finansowane przede wszystkim z budżetu Gminy Krasne w zakresie działań realizowanych przez jednostki organizacyjne i pomocowe w ramach swoich statutowych zadań. Środki na realizację zadań będą pochodzić również z dotacji celowych z budżetu państwa.

Podmiotem odpowiedzialnym za monitoring i ewaluację programu będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krasnem we współpracy z Zespołem Interdyscyplinarnym do spraw przeciwdziałania przemocy domowej. Katalog działań określonych w Programie na lata 2024-2026 ma charakter otwarty, co oznacza, że jeżeli w czasie obowiązywania Programu pojawią się nowe pomysły, inicjatywy i przedsięwzięcia, wpisujące się w jego założenia, to należy je realizować bez konieczności aktualizacji niniejszego dokumentu.

Monitoring będzie się opierał na gromadzeniu i analizowaniu informacji w zakresie zrealizowanych działań wszystkich podmiotów zaangażowanych. Natomiast celem ewaluacji będzie ocena realizacji zaplanowanych działań oraz identyfikacja błędów i nieprawidłowości, które należałoby wyeliminować w przyszłości. Niezbędne dane będą uzyskiwane od podmiotów zaangażowanych w realizację założeń i będą gromadzone przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krasnem. Źródłami informacji o realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy w Domowej będą:

- analiza dokumentacji i protokołów z posiedzeń Zespołu do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Domowej,
- analiza dokumentacji i protokołów z posiedzeń oraz grup diagnostyczno-pomocowych,
- rejestry osób, którym świadczona jest pomoc, uwzględniające informację o podejmowanych działaniach,
- opinie instytucji i organizacji współpracujących w realizacji programu,
- informacje dotyczące zrealizowania programów profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania przemocy.

Uzyskane informacje będą służyć sprawdzeniu efektywności i skuteczności działań programowych.

Roczne sprawozdanie z realizacji niniejszego Programu składa Radzie Gminy Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krasnem w terminie do dnia 30 kwietnia każdego roku. Sprawozdawczość dotyczyć będzie realizacji wszystkich celów określonych

w Programie a wskaźniki osiągnięcia zamierzonych celów będą mierzone systematycznie w okresach rocznych.

Zakończenie

Przemoc w rodzinie to zjawisko, które nie powinno mieć miejsca. Nikt nie ma prawa naruszać praw i dóbr osobistych człowieka, powodować cierpienia. Niestety nadal wiele osób doświadczających przemocy zaprzecza występowaniu problemu w ich rodzinie, głównie z powodu wstydu, bezradności, nieufności, obaw o własne zdrowie i życie oraz braku gotowości do zmiany dotychczasowego trybu życia. Zatem pomoc osobom doświadczającym przemocy domowej wymaga podejścia interdyscyplinarnego oraz szeregu złożonych działań opartych na wiedzy z zakresu różnych dziedzin, a także wykorzystania kompetencji instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej. Takie podejście pozwala dostrzec nie tylko ograniczenia, ale też zasoby tkwiące w służbach zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie. Opracowany Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy w Domowej w Gminie Krasne na lata 2024-2026 pozwoli na systematyczne i zaplanowane dążenie do osiągnięcia wytyczonych celów oraz przyczyni się do doskonalenia systemu przeciwdziałania przemocy domowej.